

ภาคผนวก จ

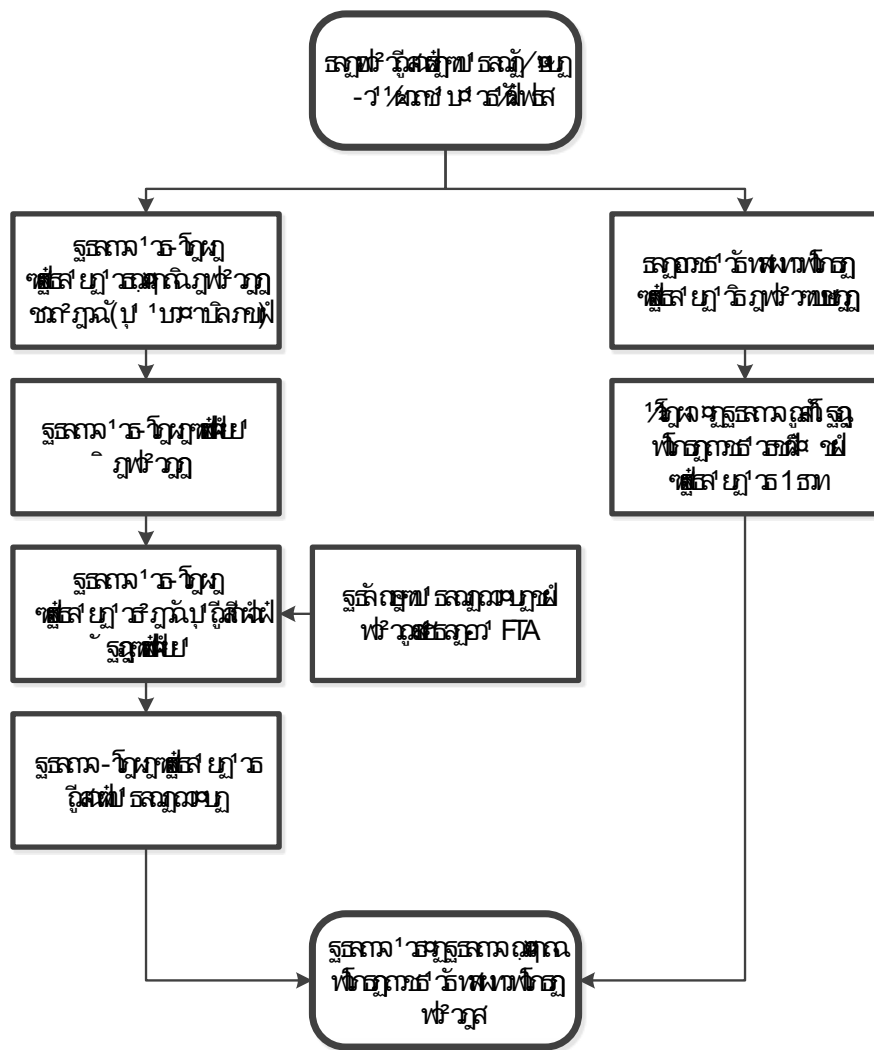
แนวทางการประเมินงบประมาณ

สำหรับมาตรการเยียวยาของผู้ที่ได้รับผลกระทบเชิงลบ

แนวทางการประเมินงบประมาณสำหรับมาตรการเยียวยาของผู้ที่ได้รับผลกระทบเชิงลบ

ความตกลงการค้าเสรีไทย-ตุรกี (FTA ไทย-ตุรกี) ส่งผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบต่อผู้ประกอบการไทยโดยเป็นการเพิ่มโอกาสในการค้า และเพิ่มแรงกดดันจากการแข่งขันที่มีมากขึ้นตามแต่สาขาของผู้ผลิตนั้น ดังนั้น จึงจำเป็นต้องจัดทำมาตรการเยียวยาเพื่อรองรับผลกระทบเชิงลบของ FTA ต่อผู้ประกอบการทั้งหมด และประเมินงบประมาณที่ต้องใช้อย่างเหมาะสม ในรายงานฉบับนี้มีแนวทางการประเมินงบประมาณของมาตรการเยียวยา ดังนี้

รูปภาพที่ จ.1: แนวทางในการประมาณการงบประมาณสำหรับมาตรการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

การระบุสาขาที่ได้รับผลกระทบเชิงลบจาก FTA

รายงานฉบับนี้อาศัย Relative Comparative Advantage (RCA) Trade Specialization Index (TSI) และแบบจำลอง Global Trade Analysis Project (GTAP) โดยสาขาที่ได้รับผลกระทบจะเป็นสาขาที่มีความสามารถในการส่งออกน้อยกว่าคู่แข่ง มีการนำเข้ามากกว่าส่งออก และมีมูลค่าเพิ่มลดลงเมื่อมี FTA ขึ้นตอนต่อไปที่สำคัญ คือ การประมาณการจำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบ

การประมาณการจำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบเชิงลบ และผู้ประกอบการขนาดเล็กที่ไม่ได้ส่งออก

การศึกษานี้ได้แบ่งผู้ประกอบการออกเป็น 4 กลุ่มตามขนาด และความสามารถในการส่งออก โดยขนาดของผู้ประกอบการจะสะท้อนถึงความสามารถในการแข่งขัน และความพร้อมในการปรับตัว ผู้ประกอบการที่มีขนาดใหญ่กว่าจะมีความสามารถในการแข่งขันสูงกว่า และมีทรัพยากรที่จะใช้ในการปรับตัวมากกว่า ในขณะที่การส่งออกจะสะท้อนถึงความสามารถในการหาช่องทางตลาด และความสามารถในการผลิตสินค้าจนเป็นที่ยอมรับของต่างประเทศ ดังนั้น ผู้ประกอบการที่เป็นผู้ส่งออกจะมีความสามารถในการปรับตัวดีกว่า เมื่อตลาดในประเทศได้รับผลกระทบ

ตารางที่ จ.1: กลุ่มของผู้ที่ได้รับผลกระทบเชิงลบจาก FTA ไทย-ตุรกี

	ผู้ส่งออก	ผู้นำเข้าหรือผู้ขายในประเทศ
ขนาดกลางและใหญ่	มีความแข็งแกร่งมากที่สุด และปรับตัวได้ดีที่สุด ดังนั้นน่าจะได้รับผลกระทบน้อยที่สุด	มีความเข้มแข็งและปรับตัวได้ แต่ตลาดมีความจำกัดมากกว่า จึงต้องใช้เวลาในการปรับตัว
ขนาดเล็ก	มีความเข้มแข็ง และสามารถปรับตัวได้ จึงได้รับผลกระทบพอสมควร	อ่อนแอมากที่สุด และปรับตัวได้น้อยที่สุด ดังนั้นเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด

ดังนั้น ในสาขาที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบเชิงลบ ผู้ประกอบการก็ได้รับผลกระทบที่แตกต่างกัน กลุ่มที่จะได้รับผลกระทบมากที่สุดคือ กลุ่มผู้ประกอบการที่มีขนาดเล็ก และเป็นผู้ขายในประเทศเป็นหลัก ในการศึกษาที่มีขั้นตอนในการประมาณการขนาดของผู้ประกอบการทั้งสี่กลุ่มดังนี้

1. ข้อมูลที่ใช้ในการประมาณการจำนวนผู้ประกอบการมาจากแหล่งข้อมูลหลัก 3 แหล่งคือ 1) จำนวนผู้ประกอบการ และผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP) ของผู้ประกอบการจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) โดยมีการจำแนกผู้ประกอบการออกเป็น วิสาหกิจขนาดใหญ่ กลาง เล็ก และวิสาหกิจชุมชนเป็นรายสาขาผลิตตามระบบ ISIC หรือ TSIC2) จำนวนผู้ส่งออกแยกตามสาขาการผลิตของกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งสามารถดูได้ในระดับ HS Code 2-10 หลักและ 3) รายชื่อผู้ส่งออกของสภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย (สภาผู้ส่งออกฯ)
2. เนื่องจากการแบ่งประเภทสาขาการผลิตตามระบบ ISIC และการแบ่งประเภทสินค้าตาม HS Code มีความใกล้เคียง แต่ไม่เหมือนกันทั้งหมด ดังนั้น จึงต้องมีการปรับเทียบให้สาขาของ ISIC และ HS Code ครอบคลุมสาขาย่อยที่ตรงกันเพื่อที่จะสามารถนำข้อมูลทั้งสองแหล่งมาเชื่อมโยงกันได้
3. ประมาณการจำนวนผู้ส่งออกของสาขาที่สนใจในระดับ HS Code 4 หลัก จากฐานข้อมูลของกระทรวงพาณิชย์ โดยให้ผู้ส่งออก 1 ราย สามารถส่งสินค้าได้ 1 รายการเท่านั้น
4. ประเมินจำนวนผู้ประกอบการในสาขาที่สนใจจากข้อมูลจำนวนผู้ประกอบการในระดับ TSIC 2 หลักของ สสว. โดยอาศัยสัดส่วนผู้ส่งออกในสาขาที่สนใจต่อจำนวนผู้ส่งออกในระดับ HS Code สองหลัก

5. ใช้สัดส่วนของจำนวนผู้ประกอบการขนาดต่างๆ จาก สสว. ในการแบ่งขนาดผู้ประกอบการจากจำนวนผู้ประกอบการทั้งหมดในสาขาที่สนใจในข้อ 4
6. ในการพิจารณาจำนวนผู้ส่งออกในแต่ละสาขา จะใช้ข้อมูลรายชื่อผู้ส่งออกจากสภาผู้ส่งออกฯ ซึ่งมีข้อมูลบริษัทและสินค้าที่ผลิต โดยให้จำนวนผู้ส่งออกที่ได้จากสภาผู้ส่งออกฯ แทนจำนวนผู้ส่งออกขนาดใหญ่และขนาดกลาง จากนั้นจะสามารถใช้สัดส่วนจำนวนผู้ประกอบการขนาดต่างๆ ของ สสว. ในการประมาณการจำนวนผู้ส่งออกขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก
7. จากนั้นจะได้จำนวนผู้ประกอบการขนาดเล็ก และไม่ได้ส่งออก

การประเมินผลกระทบทางลบที่เกิดจาก FTA

แบบจำลอง GTAP เป็นเครื่องมือที่สามารถใช้ประเมินอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าเพิ่มหรือ GDP โดยจะแสดงผลเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงจากกรณีฐาน ดังนั้น ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสาขาที่เราสนใจสามารถคำนวณจากการใช้ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าเพิ่มจาก GTAP และข้อมูล GDP รายสาขาของ สสว. ที่ได้มีการเปรียบเทียบสาขาของ GTAP ให้กับการแบ่งสาขาตาม ISIC ของ สสว.

การประมาณการจำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบทางลบ

ในการศึกษานี้ ผู้ที่ได้รับผลกระทบทั้งหมด 4 กลุ่ม จะได้ผลกระทบที่แตกต่างกัน โดยผู้ประกอบการขนาดเล็กที่ไม่ได้ส่งออกจะเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด และจะเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบเชิงลบที่ได้จากแบบจำลอง GTAP จากขนาดของผลกระทบเชิงลบจาก GTAP เปรียบเทียบกับ GDP หรือมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการขนาดเล็กในสาขานั้น จะสามารถประมาณการจำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบเชิงลบมากที่สุดโดยอาศัยข้อสมมติดังนี้ คือ 1) มูลค่าเพิ่มที่ลดลงไปเกิดการปิดกิจการเท่านั้น กล่าวคือมีความเป็นไปได้ 2 ทางคือ ผู้ประกอบการจะไม่ได้รับผลกระทบเลย หรือ ไม่สามารถแข่งขันได้เลย และ 2) ผู้ประกอบการรายเล็กทุกรายมีความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มเท่ากัน ดังนั้น ในกลุ่มของผู้ประกอบการขนาดเล็กและไม่ได้ส่งออกจะสามารถแบ่งเป็นกลุ่มย่อยได้อีกคือ กลุ่มที่ได้รับผลกระทบตามแบบจำลอง GTAP และกลุ่มที่ไม่ได้รับผลกระทบตามแบบจำลอง GTAP

การระบุมাত্রการเยียวยาสำหรับผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบเชิงลบ

ในรายงานฉบับนี้ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของมาตรการเยียวยาเพื่อให้ผู้ประกอบการมีแนวทางในการปรับโครงสร้างที่ชัดเจน มีเงินทุนที่เพียงพอ มีโอกาสในการเรียนรู้จากบริษัทที่ประสบความสำเร็จ และเปิดตลาดใหม่ๆ และมีความรู้ที่จะช่วยให้สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของตนได้ เนื่องจากผู้ประกอบการแต่ละกลุ่มมีความพร้อมที่ต่างกัน ดังนั้น จึงมีความต้องการมาตรการเยียวยาที่แตกต่างกัน

ตารางที่ จ.2: มาตรการเยียวยาสำหรับผู้ได้รับผลกระทบแต่ละกลุ่ม

มาตรการ	จำนวนผู้ประกอบการ				
	ใหญ่-กลาง ส่งออก	เล็ก-ส่งออก	ใหญ่-กลาง ไม่ส่งออก	เล็ก ไม่ส่งออก	
				GTAP	No GTAP
1. โครงการจัดจ้างที่ปรึกษาเพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถปรับตัวเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันได้				✓	
2. โครงการจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อใช้ในการปรับตัวของผู้ประกอบการ(เพิ่มเติมจากกองทุน FTA)				✓	
3. โครงการส่งเสริมการตลาดในประเทศและต่างประเทศ					
3.1 การดูงาน ในประเทศ		✓		✓	✓
3.2 Business Matching และการเป็นคณะผู้แทน			✓		
3.3 งานแสดงสินค้า			✓		
4. โครงการฝึกอบรม และพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ					
4.1 ความรู้เกี่ยวกับ FTA และผลกระทบ	✓	✓	✓	✓	✓
4.2 ความรู้เกี่ยวกับการส่งออกสินค้าไปต่างประเทศ (Domestic หาดตลาดใหม่)				✓	✓
4.3 เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ประสิทธิภาพในการผลิต					
4.3.1 วิจัยพัฒนา นวัตกรรม	✓		✓		
4.3.2 ประสิทธิภาพการผลิต เทคโนโลยี		✓	✓	✓	✓
4.3.4 การจัดหาวัตถุดิบการบริหารโลจิสติกส์		✓	✓	✓	✓
4.3.5 การขาย การตลาด บริการลูกค้า		✓	✓	✓	✓
4.3.6 การบริหารจัดการ		✓	✓	✓	✓

หมายเหตุ: 1. GTAP หมายถึง ผู้ประกอบการขนาดเล็กและไม่ได้ส่งออกที่ได้รับผลกระทบตามแบบจำลอง GTAP และ No GTAP หมายถึง ผู้ประกอบการขนาดเล็กที่ไม่ได้ส่งออก และไม่ได้รับผลกระทบตามแบบจำลอง GTAP
2. ✓ หมายถึง มาตรการที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบการแต่ละกลุ่ม

การประเมินงบประมาณที่จำเป็นสำหรับมาตรการต่างๆ

ในการศึกษานี้ ใช้การประเมินค่าใช้จ่ายสำหรับมาตรการเยียวยา 2 วิธีคือ 1) การประเมินจากงบประมาณของมาตรการของภาครัฐที่คล้ายคลึงกัน (Budget-based) และ 2) ค่าใช้จ่ายจากมาตรการที่คล้ายกันที่มีเสนอในตลาด (Market-based) แล้วจึงนำมาประเมินค่าใช้จ่ายของมาตรการสำหรับกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบต่างๆ โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

1. กลุ่มที่มีความพร้อมมากกว่าควรที่จะต้องสมทบค่าใช้จ่ายมากกว่ากลุ่มที่มีความพร้อมน้อยกว่า
2. เป้าหมายจำนวนผู้ประกอบการที่จะเข้าร่วมในมาตรการต่างๆ จะแตกต่างกันตามมาตรการ
3. ค่าใช้จ่ายสำหรับมาตรการเยียวยาจะถูกกว่าค่าใช้จ่ายในท้องตลาด

การประมาณการงบประมาณทั้งหมดสำหรับมาตรการเยียวยา

จากข้อมูลจำนวนผู้ประกอบการแต่ละกลุ่ม มาตรการเยียวยาสำหรับแต่ละกลุ่ม และงบประมาณสำหรับมาตรการของผู้ประกอบการแต่ละกลุ่ม จะสามารถคำนวณงบประมาณสำหรับมาตรการเยียวยาแต่ละมาตรการได้ และงบประมาณสำหรับมาตรการเยียวยาทั้งหมด ตามลำดับ